

FÓRMULA MAGISTRAL

Enric I. CanelaCATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR.
FACULTAT DE BIOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

LA FORMACIÓ SUPERIOR ENFOCADA A L'OCUPACIÓ

Una mirada retrospectiva ens mostra com ha canviat la universitat en mig segle i l'evolució que ha tingut fins a arribar a la situació actual. Això ens permet intuir cap a on anirà i ens pot suggerir quina podria ser una aposta estratègica del sistema universitari català.

Fa cinquanta anys, el nombre de carreres que hi havia era relativament petit. Hi havia les més professionals i històriques, com ara medicina, dret, farmàcia i economia. En l'àmbit més generalista o enfocades a professions no tan definides teníem filosofia i lletres, ciències naturals, exactes i químiques, etc. Me'n deixo unes quantes, no pretenc fer cap revisió històrica, només mostrar que hi havia unes llicenciatures que enllaçaven directament amb unes professions molt regulades i d'altres que tenien uns objectius menys lligats a professions específiques i destinades a donar una àmplia cultura més general. Una formació més abstracta i matèries propèdèutiques tenien més pes, principalment al principi de la carrera.

Amb el pas dels anys, algunes titulacions no universitàries es van incorporar a la universitat en l'àmbit de les escoles universitàries per diferenciar-les de les "clàssiques" que estaven a les facultats o escoles superiors.

També es van crear noves carreres justificades per professions, algunes no tan noves, com periodisme. El pas dels anys i les darreres reformes han conduït al fet que a Catalunya s'imparteixin centenars de graus diferents, alguns dels quals difereixen poc entre si. No citaré els màsters.

L'evolució dels coneixements i l'aparició de noves feines obliguen a actualitzar la formació. JOSEP LOSADA

“ Fa temps que defenso que caldria una profunda revisió i una anàlisi ‘a posteriori’ que correlacioni estudis fets i ocupació al cap dels anys. L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) ens està donant part d'aquesta valuosa informació, però encara és massa aviat per tenir suficient dades sobre les titulacions més modernes. Espero que l'AQU tingui més recursos

Alguns graus van néixer per raons relacionades amb els coneixements necessaris per a alguna professió; uns altres, pocs, per donar coneixements generals; alguns, massa, són creacions acadèmiques de poca utilitat amb noms atractius destinats a captar alumnes; i altres són pures ocurrences del professorat, relativament inútils i no gaire atractius per als alumnes. Amb tot, si l'oferta és molt baixa, podrà ser inferior a la demanda i tindrem un grau ben valorat per la nota de tall d'accés sense que, segons la meua opinió, es correspongui amb cap necessitat real de la societat.

Fa temps que defenso que caldria una profunda revisió i una anàlisi a posteriori que correlacioni estudis fets i ocupació al cap dels anys. L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) ens està donant part d'aquesta valuosa informació, però encara és massa aviat per tenir suficient dades

sobre les titulacions més modernes. Espero que l'AQU tingui més recursos i consolidi i aprofundeixi en els resultats que ens subministra. M'atreveixo a dir que aviat veurem créixer molt el nombre de graduats que no treballaran en funcions pròpies de la titulació, i als que els hauria anat molt millor haver triat una formació més generalista.

Una varietat de graus

Actualment, tenint en compte que alguns graus els ofereixen més d'una universitat, l'oferta formativa és de 84 graus d'arts i humanitats, 46 de ciències, 90 de ciències de la salut, 227 de ciències socials i jurídiques i 126 d'enginyeria i arquitectura. Són 572 possibilitats.

Si mirem què volen les empreses trobem una certa falta d'adequació en aspectes molt genèrics de competències, però no tenim dades prou fiables.

És indubtable que la ràpida evolució dels coneixements i l'aparició de nous empreses o serveis aplicant aquest nou coneixement o l'allau d'innovació fa que els coneixements que aporten les titulacions oficials universitàries quedin curts. D'altra banda, la modificació d'aquestes titulacions requereix una gran quantitat de temps i burocràcia. Tampoc són aconsellables continus canvis de plans d'estudi.

NOUS GRAUS. Les demandes de nous professionals qualificats podrien temptar alguns a proposar nous graus o màsters. No tindria sentit. El més adequat seria formació a mida, no màsters, altament professionalitzadora, per a graduats amb titulacions el màxim de generalistes, capaços d'adaptar-se ràpidament als nous coneixements.

Els canvis tan ràpids de la demanda fan que cobri ara més sentit que mai una formació continuada enfocada a sectors i professions emergents i destinada a titulats universitaris.

Un país com el nostre, relativament petit i amb moltes superposicions entre universitats, hauria de fugir d'una competència que no aporta cap valor clar i que despista el conjunt de la societat i apostar per sumar esforços en un gran projecte de col·laboració.

L'actualització de coneixements i la formació per a noves professions demana un disseny que podria ser aconseguit molt millor amb un ens únic amb la participació de totes les universitats i centres de recerca i regit per un patronat o consell amb la participació de tots els interessats que programés periòdicament i amb una antelació suficient la formació estratègica que caldria anar posant en funcionament.